

KRŠČANSKA KULTURA-NE KLERIKALIZEM

Marksizem kot izključeni nauk o družbenem razvoju je bil zavrnjen z mnogimi argumenti — filozofskimi, sociofiskimi, političnimi, gospodarskimi in zgodovinskimi, a najbolj korenito ga je odklonil Karel Čapek ko je spoznal, da v marksistični dialektiki ni sledu ne mesta ljubezni kot odrešilni dimenzijski medčloveških odnosov.

"... ko bi imel premoštvo in... vso vednost in... vso vero... ljubezni pa bi ne imel, nisem nič... ljubezen je potrpljiva, je dobrotična... se ne da razdržati, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice... ljubezen nikoli ne mine..."

Sveti Pavel...

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

LETNIK XVIII — VOLUME XVIII 1. MAREC 1967

Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

ŠTEVILKA 3. — NUMBER 3.

VELIKA NOČ — PRAZNIK SVOBODE

Priroda sama se zopet enkrat prebuja iz zimskega mrtvila teme in mraza k pomladni svetlobi in toplosti.

Duše kristjanov so se zopet enkrat sprostile v zakramantu odpuščanja k "svobodi otrok božjih" po naročilu sv. Pavla: "Postrajte stari kvas, da boste novo testo".

Ali je kakj čudno, da Cerkev pričakuje od svojih vernikov, da se duhovno prenove vprav v času, ko se prenavlja tudi vsa narava. Prenovljene duše pa po svoji strani ugodno vpliva tudi na prenovljeno telesa, ki ob tem času začuti živiljenjski utripi vse ostale prirode.

Pesem Aleluja obnovi in potrdi v nas vero v nesmrtnost ker, "če je Kristus vstal, bomo vstali tudi mi". In kaj pomeni za nas ta vera? Sproščenje, osvoboditev pred strahom uničenja, smrti. Opopumljeni se zopet enkrat upamo zastaviti z velikonočno pesmijo odločno vprašanje: "Smrt, kje je tvoje želo, tvoja zmaga kje?"

Eden najbolj značilnih delov obredov Velike sobote ki so v resnicu obredi Velike noči, je vseljana in nadušenja prekipevajoči slavospev Exultet, po naši "Veseli se" ali "Posakuj veseli". Zakaj, čemu ta vzhicičnost slavospeva? Kaj je vsebina tega speva? Pesem nas poziva k veselju zato, ker nas je naša pasha, naše velikonočno jagnje, Kristus izpeljalo iz sudskega v slobodo, iz smrti v živiljenje, podobnega, kot se je zgodilo nekoč z Izraelci, ki jih je kri velikonočno jagnjata obvarovala pred smrto in jim odprla vrata v slobodo.

Glavna misel, ki preveva vse bogoslužje tega velikega judovskega praznika, je osvobodenje iz suženjstva, je svoboda. Judovski vernik se voden po stopnjah liturgije najprej spominja največjega dogodka v zgodovini judovskega naroda — izhoda iz Egipta ki je bil beg iz suženjstva v svobodo. Liturgija ga potem vzpostavlja s hvaličnostjo za božje vodstvo in varstvo, ki so ga bili ob tej priliki deležni njegovi predniki, ga opominja, naj prisvoji in daje drugim ljudem to, kar sam tako ceni, to je, svobo- do.

Svoboda je nekaj nadvse dragocega.

Najprej gotovo že osebna svoba. To je razvidno iz dejstva, da so vse zakonodaje v zgodovini poznale kazen odzema osebne svobode. Tej osebni svobodi je potem najbljajo svoboda skupine, stanu, naroda, h kateremu kdo pripada. Koliko so se ljudje že trudili pridobiti si ali ohraniti svobodo, ker "Manj temna noč je v črem zemlji kriji, kot so pod svetlim soncem sužnji dni" kot poje naš pesnik.

Velikonočno Jagnje — Kristus — dela za to vrsto svobode ne naravnost, ampak posredno z osvoboditvijo duha od snovnosti, z bojem nesebične ljubezni proti ozki sebičnosti. Čim bolj bo rastlo število nesebičnih, širokosrinskih duhovnih ljudi, tem več bo tudi osebna svoboda.

Gre torej tu za osvoboditev duha od snovnosti. Vemo, da snovnost ni zlo v sebi, vemo, la je tudi vse snovno del božjega stvarstva, vemo pa tudi, da se duh ne sme dati vkljeniti v verige snovnosti, ko je v njegovi naravi, biti prost, vladati ne biti vladan.

Koliko so se v zgodovini človeštva vse vere ne samo krščanstvo, že trudile in se še trudijo najti in dati duhu mesto, ki mu gre, objavljeni deželo svobode nad snovjo, ga izpeljati iz egiptovske sužnosti temnih nagnjen in sil v deželu, kjer se cedi med in mleko svobode.

KO DANES SLOVENCI ODHAJAJO V TUJINO

Razmeroma visoko število delavcev in tehničnih usposobljenec tudi z univerzitetno izobrazbo odhaja stalno iz Slovenije in išče zaposlitev v zapadnoevropskih državah, kjer je živiljenjska raven višja in razmere bolj ugodne. Vzroki so v prvi vrst gospodarski in le delno politični. V kolikor pa so politični, so pa prav tako plod, v velikih primerih, splošnih gospodarskih nepolitičnih položajih tudi lahko važni in morejo mnogo pomenui, če so težnje današnje Slovenije zares usmerjene na pot uveljavljenja Slovenije v zunanjem svetu. Nekateri podvigi, kot ne primer slovenska zrakoplovna družba ali slovenska pomorska družba so močno potrdilo, da je danes velik smisel za to.

Zelo veliko Slovencev gre na delo v Avstrijo in tudi Nemčijo. Manj v Italijo, a tudi Istotako v Francijo, Belgijo, Švedsko in Hadsku. Nekatera industrijska podjetja v Avstriji in Franciji so ponudila odpalčilo stroškov za šolanje usposobljenec raznih vrst, ker pričakujejo, da se bo to obneslo, in umazano iz čisto človečanskih ozirov. So pa ti, v precejšnji meri nepolitični položaji tudi lahko važni in morejo mnogo pomenui, če so težnje današnje Slovenije zares usmerjene na pot uveljavljenja Slovenije v zunanjem svetu. Nekateri podvigi, kot ne primer slovenska zrakoplovna družba ali slovenska pomorska družba so močno potrdilo, da je danes velik smisel za to.

Nekatera industrijska podjetja v Avstriji in Franciji so ponudila odpalčilo stroškov za šolanje usposobljenec raznih vrst, ker pričakujejo, da se bo to obneslo, in umazano iz čisto človečanskih ozirov. So pa ti, v precejšnji meri nepolitični položaji tudi lahko važni in morejo mnogo pomenui, če so težnje današnje Slovenije zares usmerjene na pot uveljavljenja Slovenije v zunanjem svetu. Nekateri podvigi, kot ne primer slovenska zrakoplovna družba ali slovenska pomorska družba so močno potrdilo, da je danes velik smisel za to.

Kot vse komunistične vlade tako tudi ljubljanska vodi vse močno sezname — tako za ljudi doma in one, ki so zunaj. Ce je svoj čas Rankovič to ostro zahteval, njegov naslednik nič manj ne priporočajo tovrstnih navad; za izseljence iz Slovenije je zato, seveda, treba funkcijarjev, ki so iz Slovenije doma. Kot so vratila jugoslovanskem zunanjem ministru z malo izjemami, Slovencem zaprti — tudi po padcu Rankoviča — je pa vendar navada, da imajo konzularni uradi s sedežem v krajih ali bližini krajev, kjer so naseljeni ali se naseljujejo slovenski izseljenci, tako začasni ali stalni, tudi funkcijarje iz Slovenije. Njihov položaj jim ne daje dosti možnosti da bi to ljudje, ki so istočasno odvisni od svojih neslovenskih predstojnikov, postali pozorni kot Slovenci v zunajem političnem svetu. In nihov povratek.

Dejstvo, da so dani pogoji za strokovno izobrazbo s pomočjo Avstrije in Francije, kot o tem piše Delo (14. decembra 1966.) in morda še kakšnih drugih držav, priča vsekakor, da so odprte zanimive možnosti do zunaj in navzajem, možnosti da posamezne slovenske institucije (ali preko njih slovenska vlada) pridejo v neposreden stik ne samo z obmejnimi deželamini državami, temveč tudi druged, tako s privarnimi podjetji, kot z državnimi podjetji in institucijami. To celo sedaj brez Jugoslavije ali njej navkljub. c.m.

SLOVENIJA USPEŠNO ISČE STIKOV V SVETU

Gospodarske razmere takoj po vojni so narekovali ozko povezano evropskih držav brez oziroma to, da so bile le-te države samo malo let poprej v vojni med sabo. Gospodarske prilike so celo dovolile, da se je približala ostala Evropi tudi Jugoslavija, ki je včlanjena v GATT.

V resnicu je težko videti vnaprej, bo li članstvo v GATT preneslo Jugoslaviji kakšne večje spremembe. Vprašanje v celoti Slovence kot take ne zanima; zanima pa jih gotovo v toliko, v kolikor more vplivati na Slovenijo. Slovenija ima skupne meje z Avstrijo in Italijo in čeprav je gospodarsko pod silo razmerje povezano z jugom, poskuša vzdrževati in povečavati stike s svojimi neslovenskimi

Cetudi se pa duh osvobodi in dvigne nad snovnost, ja pa še vedno lahko sužen lastnih temnih slutenj v strahu in to zlasti strahu pred smrto, uničenjem. Skrivnost velikonočnega jagneta, skrivnost velike noči je združilo duhu, da se otresi tudi te sužnosti strahu pred smrto.

Veliko noč je dan veselja, ker Velika noč je praznik svobode.

PISMO SLOVENSKI TELEVIZIJI

Društvo slovenskih pisateljev, Slavistično društvo, Inštitut za slovenski jezik, pri Slovenski Akademiji znanosti in umetnosti in Pen klub — članec za Slovenijo so poslali upravi televizije v Ljubljani skupno odprto pismo s pozivom, da nado bodo vsi programi, ki jih oddaja ljubljanska televizija v slovenškem jeziku. Pismo objavljeno v Delu 3. februarja 1967 naglaša da ustava

Uprava RTV Ljubljana je na odprt pismo odgovorila 10. februarja in izjavila, da ne želi braniti ali opravljati slanjega stanja v pogledu slovenščine na TV, pač pa pojasniti napore in načela izhodišča. Odgovor v bistvu opozarja, da je slovenizacija TV programa povezana s težavami na tehnično-materialni in kadrovski bazi.

Nekaj dni nato — 16. februarja 1967 — je ta razvoj dogodkov debil odziv tudi v beograjskem "Komunistu", kjer je Ljubiča Ristovič v članku "Mostovi in ovire" med drugim napisal: "Pismo ljubljanski televiziji je zanimalo staro pravilo žurnalizma, da nobena posamezna novica ne preživi 24 ur, Jugoslovanski človek na cesti, ki je iskreno podpiral zamisel o enakosti narodov in narodnih manjšin je s polnim razumevanjem sprejel zahtevo, da mora biti dana vsakemu narodu prilika, da posluša radijske in televizijske programe v svojem lastnem jeziku in noben važnejši element v poslani zahtevi ljubljanski televiziji mu ni bil tuj. Toda — nadaljuje Ristovič — bil je zaprepaščen zaradi določenih ekstremističnih teženj in je bil pomirjen šele ko je nekaj dni kasneje prisel mirni, dostenjastveni in realistični odgovor ljubljanske RTV; in ni mogel razumeti ali je bilo res potrebno obravnavati probleme, ki so bili že na vseh ravneh rešeni demokratično in brz ne potrebenega razburjanja ter dramatizacije."

Kot vse to kaže se torej ponavlja stara pesem brez oziroma na to kdo je na krmilu v Beogradu — Karadjordjevič Tito, Rankovič ali kdorkoli !!!

CERKEV IN DRŽAVA V SLOVENIJI

11. januarja je priredil novoletni sprejem za predstavnike katoličke in evangeličanske Cerkve v Sloveniji predsednik Komisije za verska vprašanja pri Izvršnem svetu Slovenije Boris Kocjančič. K sprejemu so bili povabljeni vsi trije slovenski škofje s svojimi generalnimi vikariji, dekan in več profesorje teološke facultete, zastopniki redov in drugih cerkevnih ustanov kakor tudi večja skupina duhovnikov iz cele Slovenije. Za evangeličansko Cerkve je govoril Aleksander Kerčmar, za katoličane pa nadškof dr. Pogačnik. Iz njegovega govora, ki je bil ponatisnjen v 2. številki Družina na naslovni strani, prinašamo nekaj odstavkov.

Uredništvo

"... Slovenski škofje smo protokol kot začetek pozdravili ... S protokolom je položen soliden temelj za sožitje ali koeksistenco Cerkve in države v socialistični družbi ..."

"V katoličski Cerkvi je s koncilom dokončana tako imenovana Konstantova era, v kateri je bila država, zlasti krščanska, zaščitnica in varuhinja Cerkve ter ji dajala privilegije in večkrat vobče omogočala obstoj. Cerkvi se ni želi varušča države, hoče le svobodo za svoje versko delovanje. Cerkve je danes pripravljena, da se iz višjih razlogov, zaradi svojega duhovnega in so rodile nekaj povoljnih izmenjav na kulturnem področju in pa v povečanem medsebojnem turističnem prometu. V trgovskih ozirih pa zaenkrat še zelo malo, z izjemo morda nekaj sejmov in razstav. V težnjah, da bi se Slovenija — tudi takšna kot je danes — mogla uveljaviti na zunaj, za začetek pri najbližjih sosedih, bo trgovska podjetja igrala važno vlogo. Dogovor kot ISKRA-BRAUN ali pa pravica slovenske letalske družbe za rabo newyorskog letališča J.F. Kennedy (ko celo JAT ne sme), so pomembni dogodki, ker dajejo Sloveniji gospodarsko podlagi, ki jo bo mogoče prenesti in izkoristiti tudi v politiki."

Medsebojno zanimanje za tesne gospodarske stike je bilo tudi predmet razgovorov raznih uradnih obiskov in potreba po gospodarskih povezavah je bila zelo naglašena ob obisku predsednika izvršnega sveta Slovenije na Koroškem ter ob obisku koroskega deželnega glavarja v Sloveniji. Zanimanje je torej obojestransko in Slovenija se more, s tem brez dvoma okristiti.

V kakšnem obsegu je to sodelovanje možno, zavisi seveda, v prvi vrsti od političnih prililk, ki so v preteklosti bile še dokaj.

NE POLEMKA,
TEMVEC DIALOG
... "V Cerkvi je minilo protireformacijsko obdobje, ko je Cerkve

SLOVENSKA BIT — NE SOVINIZEM

Ceprap je v zgodovinsko-političnem kontekstu prve svetovne vojne bil za državo enakopravnih južnoslovenskih narodov in b in morda bil za polzusk federacije enakopravnih južnoslovenskih držav v sklopu političnih silnih držav v zgodovini jugoslovenstva, ker ga je naš v nasprotju s stvarnostjo slovenske narodne biti:

"Kakšno jugoslovensko vprašanje v kultur, nem ali celo jezikovnem smislu zame sploh ne obstaja, po kulturi, ki je sad večstotne separativne vzgoje, ... smo si med seboj veliko bolj tuji, nego je naš gorenjski, kmet tirolskemu, ali pa goriški vinčar furlanskemu". Ivan Cankar

VESELO VELIKO NOČ

želite

uredništvo in uprava "Slovenske Države"

Vsem Slovencem širom sveta in v domovini

kličemo veselo Alelujo!

Slovenska Narodna Zveza v Kanadi

VESELO VELIKO NOČ

želite

Glavni odbor in Svet Slov. drž. gibanja

SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V AMERIKI

CHICAGO, ILL.

želi vsem prijateljem Slovenskega državnega gibanja

širom sveta veselje Velikonočne praznike.

Zadovoljne velikonočne praznike
žele
somišljenci slovenske državne ideje v Clevelandu, USA.

VESELO VELIKO NOČ

z željami za uresničenje slovenskih ciljev pošiljajo somišljencem v Slovenijo in po svetu prijatelji v Washingtonu.

PO BOŽIČNIH PRAZNIKIH

Noben praznik ni tako globoko zakorenjen v vernalih slovenskih pesmis v iz srčih ko božič. Polnočnica je višek božičnega doživetja. Povod so potekle kar moč slovesno. Udeležba je bilo večja letos tudi zato, ker je prisel božič na nedeljo, prost dan. V 1. 1967 bo prisel božič na pondeljek. Ali bo dela prost dan? Vsi verni Slovenci to želimo.

To je deveto nadaljevanje nove "tretje strani" SLOVENSKE DRŽAVE, namenjeno sistematični analizi tekočega razvoja razmer v Sloveniji in Jugoslaviji pod rahičajočo se komunistično oblastjo. Nova stran se bo razvila v vrsto stalnih rubnikov o pomembnih razvojnih

silnicah slovenske stvarnosti. Posamezne rubrike bodo pisali strokovnjaki na določnih področjih z lastno avtorsko odgovornostjo. Ker je tisk v Sloveniji še vedno zaprt v tesne okvire, svetovni tisk pa omejen na bolj slučajnostno in povržinsko poročanje o

tamkašnjen razvoju, upamo da bo globlja analiza na tej strani dopolnila važno vrzel v dosedanjem pričakovanju sprememb, katerih pomembnost presega politične meje Slovenije in Jugoslavije.

Uredništvo "Slovenske države"

ZALIV, TRIBUNA

Spodaj ponatiskujemo nekaj izvlečkov iz eseja „Glos '65“, ki ga je napisal slovenski pisatelj Boris Pahor, objavljal pa nova revija „ZALIV“ (št. 4) v Trstu. Že iz teh drobecov se vidi, da ima Pahor nekdanji vidnejši pripadnik in aktivist OF, zelo resne pomislike proti povojnemu partizenskemu režimu v Sloveniji.

Pahor očita voditeljem slovenske partije, da so „hote ali nehoti izdali slovenski narod“, ker njihov povojni režim v Sloveniji ni izpolnil nobene od štirih temeljnih obljub, s katerimi je partija med vojno zavabila v OF in v njenem okviru sebi podredila nekomunistično večino slovenskih osvobodilnih borcev in žrtev. Partizanski režim ni uresničil zedinjenje Slovenije, v ozemeljsko-okrnjeni slovenski republiki pa ni vpostavil suverene slovenske oblasti, ni pripustil pričakovanega političnega pluralizma, niti ni zgradil slovenskega narodnega gospodarstva kot vira za napovedano izboljšanje slovenskih socialnih razmer, v pričakovanju katerih da je po Kardeljevih besedah „jedro ljudskih množic... s takim samopožrtvovanjem sprejelo nasre bremena in žrtve načrno-osvobodilne borbe“.

REAKCIJA PARTIJE

Ko bi Pahorjeve obtožbe, hude kot so, ostale v Trstu, bi jih partija verjetno ignorirala v svojem lastnem interesu. Toda ZALIV je prodrl v ljubljanske trafe, poleg tega pa je o Pahorjevih obtožbah odkrito pisala ljubljanska študentovska TRIBUNA. To pa je partijo močno vznenimilo. Univerzitetni komite Zvezze komunistov – ki ga partija uporablja za neke vrste cenzurno instanco – je v zvezi s pisanjem Pahorja in TRIBUNE izdal ostro izjavo v DELU z dne 27. januarja. V tej izjavi ne obsojajo le Pahorja in TRIBUNO (ki ji grozijo z likvidacijo), temveč v isti sapi omenjajo „tudi nekatere podobne po-

IZVLEČKI IZ „GLOS '65“

šurici.“

V tem letu 1965, dvajset let po koncu osvobodilnega boja, je naravnio, da pomislimo, kako je z „zdržištvju vseh Slovencev“, še bolj pa kako je z „neodvisno in svobodno politično tvorbo“, kar je z „narodno oblastjo“.

Kajti vse kaže, da se je v dveh povojnih desetletjih naredilo vse, da bi „narodna oblast“ počasi, a dosledno shlapnela. O pravi „neodvisni in svobodni politični tvorbi“ res ni mogoče govoriti.

To se pravi, da se ni uresničilo to, v kar so na smrt obsojeni ljudje verovali, ko so pisali poslovilna pisma. In zavedam se, da je to spoznanje tisto notranje gibalja, zavoljo katerega sem ob teh pričevanjih tako ujet in nepoteden.

V uvodu k ponatisu „Razvoja slovenskega narodnega vprašanja“ Edvard Kardelj-Sperans govori o „svojstvenem povezovanju narodno-osvobodilne vojne s socialistično revolucijo“. (Stran XLIV). Tako pravi: „V prvih fazah so bile poudarjene vsekakor predvsem narodno-osvobodilne in demokratične naloge gibanja. Toda jedro ljudskih množic, ki so nosile ta proces, je težilo po globljih demokratičnih in socialističnih spremembah družbenega dela in je prav zato s takim samopožrtvovanjem sprejelo nasre bremena in žrtve narodno-osvobodilne vojne“ (str. XLIV-XLV).

Ce z „jedrom ljudskih množic, ki so nosile ta proces“, misli delom organizane komuniste, ima deloma prav, ko trdi, da so se ti žrtevali za socializem. A „jedro“ osvobodilnega boja je bilo stavljeni iz vseh plasti slovenskega naroda. „Jedro“ gibanja smo bili vsi slovenski ljudje, ki smo bili narodno zavedni in smo pot...

(Dalej na 4. strani.)

IN PARTIJA

jave v naši javnosti“, ne da bi povedali, koga so pri tem imeli v mislih.

Izjava je posebno zanimiva v dveh področnostih. V smislu njenega razburljivega besedila Pahorjev članek in njegovi povzetki in odmetvi v TRIBUNI „predstavljajo osnovno oziroma argument, s katerim bi se lahko v naši družbi uveljavlje politično premagane emigrantske kot tudi neostalinistične in druge našemu družbenemu sistemu nasprotni sile, ki so se navzoče“ (podčrtali mi).

In tako je partija v veliki zaskrbljenosti zopet pozabila, da na po njej sami zatrjevani sedanji stopnji družbenega razvoja v Sloveniji in Jugoslaviji partija sploti ne bi smela več nastopati kot totalitarni grozilec, oblastnik in sodnik samoupravljanega življenja, temveč le prepričevalno vplivati preko svojih poenotnih članov z močnejšo logiko svojih idej in vzgledov.

Na drugi strani pa sta Pahor in TRIBUNA verjetno neprizakovano dosegla, da je tudi partija moralno končno javno priznati, česar si niso upali objaviti v poročilih z brionskega plenuma, da je namreč Ranković s svojo tajno politično v partizanskih kader predstavljal in uveljavljal – kot v proti Pahorjevi izjavi sedaj priznava partija – „velikosrbske aspiracije“, s katerimi da je brionski plenum „javno obračunal“.

BEOGRAD DEZAVRIRAL SLOVENSKO POLITIKO

Komaj pa je izjava univerzitetnega komiteja slovenske partije bila objavljena, pa je beografski KOMUNIST z napadom na skupno akcijo slovenskih pisateljskih in slavističnih organizacij za slovenizacijo ljubljanske TV, vnovič potrdil, da „velikosrbske aspiracije“ z Rankovićevim padcem v Beogradu niso prenehale.

Ta burka je stara že petdeset let.... Le da sedaj izgleda, da je Slovenci ne misijo več prenašati.

PRIČAKOVANE KORISTI REFORME

Ciril A. Žebot

Iz dosegljivih prvih virov o novih reformah v Jugoslaviji je povzeti, da je osrednji namen sedanjih sprememb doseči korenito izboljšanje osnovne smotrenosti (zadoščevanje poedinskih in skupnostnih potreb v zapovrstju njih svobodno ugotovljene sorazmerno pomembnosti) in izvrševalne učinkovitosti (kar najbolj donosno uporabljanje razpoložljivih proizvajalnih činiteljev in sredstev) gospodarskega sistema v začetnimi spremembami v gospodarskih sistemih Sovjetske zvezde in drugih vzhodnoevropskih držav to zanimanje le še veča.

LIK TRŽNEGA GOSPODARSTVA

Znana je teorija idealne gospodarske smotrenosti in učinkovitosti v namisljenu tržnem okviru popolnega tekmovanja (perfect competition). Ob tej teoriji kot osnovnemu modelu tržnega gospodarstva so se znašli akademski gospodarstveniki brez ozira na filozofske-politične razlike. Tačko je na primer nedavno umrli poljski socialistični gospodarstvenik Oskar Lange bil eden izmed vedoljih zastopnikov te teoretične smeri.

Teorija s tem tržnim modelom pa je v njegovi osnovni pomajkljivosti, če ga primerjamo z dejanski razmerami in možnostmi. Prva omejitev je v tem, da tržni model popolnega tekmovanja domneva, kakor da je vse človeške potrebe in želje moč zadovoljiti z osebno prisvojitvijo

viti), ker način zadovoljitev takih potreb že po sami naravi odgovarjajočih dobrin obseže celotne družbenke skupnosti (vojska obrambna, čista znanost, mestne ulice, krotitev voda, itd.). Gledje zadostitev takim skupnostnim potrebam in željam tržni model popolnega tekmovanja nima odgovora.

Nadaljnja težava s tržnim likom popolnega tekmovanja je v tem, da v njem tudi ni prostora za rešitev problema takoimenovanih „zunanjih“ (izventržnih) učinkov sicer tržno ocenjenih in izvedenih gospodarskih dejanj, bodisi v proizvodnji (npr. zastrupljanje in onesnaženje voda z industrijskimi odlivi in odmetki ali ropot v okolici letališč) ali v potrošnji (npr. zastrupljanje ozračja z avtomobilskim izpuhom, ali radijsko-TV hrušč v stanovanjskih blokih). V sodobnih gospodarstvih je mnogo takih „prepljuskov“ gospodarske skode ali koristi ter zato brez njih ugotovitev in ocenitve ni mogoče presoditi resnične smotrenosti in učinkovitosti celotnega gospodarstva. Če bi takí primeri ostali neopaženi ali oblaščeni, bi se eni okoriščali na račun drugih ali pa bi odgovarjajoče potrebe sploh ostale nezadovoljene.

IDEALIZIRANE DOMNEVE

To pa niso edine omejitev. Model popolnega tekmovanja ostane bistveno pomajkljiv tudi preko omenjenih dveh vrst omejitev. Za njegovo uresničenje in delovanje v sodobni stvarnosti tudi glede tržnih dobrin ni osnovnih psiholoških, sociooloških in tehnoloških pogojev, na katerih je ta model zgrajen. Teorija tržnega mehanizma popolnega tekmovanja namesto temelji na idealiziranih domnevah, da sta na vseh trgi takon ponudba kot povpraševanje sestavljena iz mnogočasnih osebnih udeležencev; da so vsi osebni udeleženci v proizvodnji in potrošnji točno obveščeni o vseh tržnih dejstvih in možnostih; da imajo vsi potrošniki in proizvajalci neomejeno možnost in pogon, da dosledno preračunajo, primerjajo in izbirajo stopnje koristnosti vseh vstopcev gospodarskih možnosti; da so vse gospodarske odločitve poenotnih proizvajalcev in potrošnikov napravljene v popolni osebni neodvisnosti od vpliva drugih; in končno, da so vsi gospodarski činitelji in dobrine nepreklenjo razdeljivi in premočni tako v prostoru kot v času. Ker so po sami naravi ljudi in stvari ter po razvoju civilizacije psihološke, socioološke in tehnološke osnove življenja neprimoč bolj zapletene, je jasno, da more tržni model popolnega tekmovanja služiti samo k temu, da se konkretni preko-tržni učinki gospodarsko ocenjujejo s primerjavo s sorednimi pojavi v tržnem prometu.

Vključi vsem tem pomanjkljivost tržnega modela popolnega tekmovanja pa moremo iz te teorije povzeti, da je tudi najbolj nepopoln tržni mehanizem boljše sredstvo in merilo gospodarske smotrenosti in učinkovitosti konkrentnih gospodarskih sistemov. (Dalje na 4. strani.)

silnicah slovenske stvarnosti. Posamezne rubrike bodo pisali strokovnjaki na določnih področjih z lastno avtorsko odgovornostjo. Ker je tisk v Sloveniji še vedno zaprt v tesne okvire, svetovni tisk pa omejen na bolj slučajnostno in povržinsko poročanje o tamkašnjen razvoju, upamo da bo globlja analiza na tej strani dopolnila važno vrzel v dosedanjem pričakovanju sprememb, katerih pomembnost presega politične meje Slovenije in Jugoslavije.

Uredništvo "Slovenske države"

NAPADI NA PREDSTAVNIŠTVA JUGOSLAVIJE

(List THE WASHINGTON POST ustaliti ta ključni del Evrope.

Ciril Žebot,
Washington.

(V THE WASHINGTON POST z dne 26. februarja je Stephen Rosenfeld objavil poročilo o svojem obisku v Kanadi, kjer da je že bilo policijsko ugotovljeno, da so dejanski kriči bombnih napadov srbski četniki (tega do prvega marca še niso objavili v kanadskih listih). — Omponba (ured.) FBI sama pa še do takrat ni objavila uradnega poročila.

Ugibanje Stephena S. Rosenfelda, kdo je nastavil razstreli v jugoslovanskih ambasadah in konzulatih v Združenih državah in v Kanadi ("Balkanska sovraštva so sprožila bombe pred desetletji," THE WASHINGTON POST, 30. jan.) je enostransko.

Zelo lahko je s prstom pokazati in otožiti skrajno desničarske ustaške brezupne. Ker so si ustaši od svojega prvega nastopa po letu 1929 nakopili mnogo primerov političnega nasilja, so ostanki ustaške organizacije tako priročna tarča obdobje za vsako novo dejanje političnega terorizma in napade na predstavnštva Titove vlade v tujini.

In vendar more globlja analiza ozadja sedanje evolucije v Jugoslaviji nakazati več drugih možnosti. Naj navedem samo eno, ki je še ni nihče omenil.

Lanskoga julija je Tito odstavil Aleksandra Rankovića, dotedanega podpredsednika Jugoslavije, organizacijskega sekretarja Zveze komunistov Jugoslavije in nesporno šefa jugoslovanske tajne policije. Odstranitev Rankovića je bil silen udarec stalinističnemu in jugo-centralističnemu krilu partije. Zdaj bi bilo morda koristno priklicati v spomin, da je bila med mnogimi obtožbami, ki so jih tedaj naprili Rankoviću, še prav posebna, da je natral jugoslovanske ambasade in konzulate s svojimi zaupnimi prijatelji in agenti. Dozajd pa še ni bilo slišati o kakki pomembnejši čisti v jugoslovanskih diplomatskih službi.

Ali ne bi bilo mogoče, da so bile nedavno eksplozije v jugoslovanskih ambasadah in konzulatih v Združenih državah in Kanadi del rankovičevih agentov? Zakaj pa ne? Skoraj perfektna sinkronizacija eksplozij na zelo različnih in oddaljenih krajih, njihov začuha demonstrativni učinek brez večje stvarne skode ali človeških žrtev, ko niso opazili ali odkrili nobenega sumljivega gibanja okoli napadnih poslopj – te okoliščine bi kazalo ravno na takoj možnost. Rankovičevi agenti ni bilo treba v poslopja od zunaj in med njimi so izvedenci v najnovejših metodah tajnih operacij.

Rankovičeva organizacija ni imela samo odličnih možnosti za izvedbo takih demonstrativnih eksplozij, ampak je imela tudi verjeten razlog, da bi spravila v zadrgo in naredila težave Titoju režimu, ki je vrgel z oblasti njenega gospodarstva. Vrhnu tega so se eksplozije zgodile, ko je bil Tito na obisku v Moskvi – zares zelo primeren čas poslabšati ameriško-jugoslovanske odnose in morda celo izvesti neko novo bližanje s Sovjetsko zvezo, ki ji odstranitev Rankovića ni bila po volji.

Za to hipotezo ni morda nobenih osnov. Morda bo potreboval ugibanje g. Rosenfelda. Toda dokler ni, drugih možnosti ni izločati.

Med tem ko taka dejanja političnega nasilja brez pridržkov obsojam, ne smemo preti osnovnega dejstva, da nadaljevanje eno-partijske oblasti iz Beograda vedno znova izizza stalni odpor v več narodnih republikah Jugoslavije in med ogromno večino ljudstva, ki ni komunisti na. Samo resnična demokratizacija in konfederativna reorganizacija, kot jo je nedavno predlagal Dijas, more pomiriti in

Vida."

NI TREBA RAZLAGATI...

„Z raziskovanjem javnega mnenja nismo prišli daleč. Najbolj ga ju razvila služba državne varnosti, vendar ne znanstveno, temveč subjektivno, s poudarkom na negativnem. Če tako raziskovanje poleg tega rabi še raznim političnim zlorabam, je bolje, da ga ni. Kam je to privredno, na tem mestu ni treba razlagati.“

DELO, novembra

• Nova Knjiga: "Communismus as I know It".

G. Vladimir Kozina iz Piedmonta, Kalifornija je te dni v samozaložbi izdal obsirno brošuro "Communismus as I know It".

Pisatelj je v zgoščeni obliki na kratkem podal zgodovino komunizma in njegovo bistvo in je v zelo dramatični obliki opisal vso grozo revolucije med vojno v Sloveniji. Posebno dramatičen je opis pokolja njegove družine, ter svetniško smrt očeta in matere. Pisatelj si je resil življenje s tem da se je skril za dimnikom na strehi hiše, kjer se je odigrala tragedija. Zadnja poglavja obravnavajo izročitev dobrombrcev od strani Angležov v Vetrinji. Na koncu je še slika današnjih razmer v Sloveniji in nevarnost, ki preti Ameriki od strani komunizma. Knjiga, ki je napisana v angleščini, bo zelo dobro služila kot

Zaliv, tribuna in partija
(Dalej s 3. strani)
stavili rešitev slovenstva pred vse drugo.

Nasem a priori sovražnik komunistične partije, saj sem 1943. leta, ko sem se nalašč vrnil iz Lombardije, da bi kot prost, ne-strankarski človek sodeloval z Osvobodilno fronto, prav dobro vedel, kdo ima v njem vodstvu poglavito besedo. Iz vsake številke „Poročevalca“ pa je človek lahko razbral, kakšna bo povojna socialna ureditev, zato ne bi rekel, da je revolucija prišla nena-povedana.

Res pa je, da so jo preprosti ljudje bolj samo slutili. Hkrati so sveto verjeli v slovenske voditelje, ki niso čakali, da bi živiljenjska narodna vprašanja reševali diplomiati za zeleno mizo. Verjeli so v politični pluralizem in v modro sodelovanje, im v zdrav sporazum mišljencij ljudi s širokimi pogledi in pogumnim srcem.

In ta velika vera se jim res ni uresničila.

Glede socializma bi rekel: slovenski človek ni imel nobene težave da ne bi sprejet socializem, ki bi bil (v srcu Evrope) demokratičen in moderen.

Zato se slovenski človek ne čuti prevaran, ker se je po vojni znašel v socializmu, ampak ker se je socializem razdelil v takih oblikah. Na primer slovenski kmet, brez katerega ne bi bilo ne partizanstva ne socializma, ni mogel približevati tako obupne agrarne politike. Ko je z ljudmi in z življenjem zdrževal osvobodilno vojsko, si slovenski kmet ni niti od daleč mogel misliti, da bo njegova potja postala manj-vredno blago, da bodo njegove vnake privabili v mesta, jih tam izučili ter jih potem kot speciale oddali tuji industriji, ki je za časa OF s svojimi izdelki uničevala slovenska domovja, slovenske hčere in sinove.

A moje razmišljjanje velja danes predvsem narodni biti.

In kar se te tiče, je komunistična partija, hote ali nehote, „prevarila ljudske množice“, ce naj rabim Kardeljev izraz. Mogoče se tolaži, da ni res. Mogoče upa, da bo v prihodnosti razvoj drugačen. Ne vem. Zavedam se samo, da stanje, kakršno je danes, ni izpolnitve vere žrtv v krvi, ki je stekla ob zidovih dvorišč celjskih in mariborskih zaporov pa po vseh gozdovih vse do kraške gmajne in do vsega pepela v tržaškem krematoriju.

Pri tem seveda ne gre za zahtovo po poudarjanju „nacionalistične težnje“; ta bi bila v današnjem svetu anahronistična. Gre za poudarek na zdravju in vedenju narodni zavesti, ki je komunistična partija Slovencem kot celotni ni dala in je ne daje. In zares otročje je, če Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije slovesno priporoča, naj slovenska javnost skrbti za svoj jezik, ko pa se noben voditelj odločeno ne zavzame za to, da bi slovenski narod dihal kot živ organizem.

Trpka resnica je, da tudi komunistična partija ni dala Slovencem izvirnega slovenskega politika...

...Je prav tako res, da slovenski ljudje ne vidijo razloga, čemu naj bi krepka narodna zavest ne smela priti do izraza pri majhnem narodu, ki bi bil po drugi svetovni vojni moral začeti biti v zgodovini tudi subjekt. Nerealno je nazadnje, če si trezen teoretični predstavlja, da bo poenotil mnogonarodno državo na ta način, da bo posameznim narodom odvzel zavest pravih, to je samostojnih organizmov, in jih počasi zacet stavljal v brezoblico in neodgovorno socialično množico...

...In tem smislu kot slovenski človek in slovenski pisatelj ugotavljam, da sedanja narodna ali bolje ne-narodna politika komunistične partije na Slovenskem ni zvesta smernicam, ki si jih je postavila vseosredna koalicija za časa osvobodilnega boja....

...Tako da je danes res prišel čas, ko se mora slovenski človek spet poglobiti vase, zakaj podoba njegove prihodnosti je postala zelo motorna. Vprašanje pa je, kdo mu bo tokrat kazal pot... sem za laično družbo, a če se bom v stiski moral odločiti za to, kar bo za narodno skupnost koristnejše, potem bom rekel: Prav, rajši naj krščanom rešuje narodnost, kakor da je ne rešuje nihče...

PRIČAKOVANE KORISTI REFORME

(nadaljevanje s tretje strani.)

vilno umetega tržnega razdeljevanja osebnih dohodkov je ta način neprekosljiv predvsem za to, ker je v njegovem okviru naravna želja po večjih osebnih dohodkih vezana na potrebo toliko večje osebne storitnosti. Pravilno umeto v skorih primenjanju tržno načelo ima to edinstveno prednost, da uresničuje socialno pravičnost prav s tem, da pospešuje vedno večjo gospodarsko učinkovitost.

Vse to je skoraj ob sebi umevno. Težave nastopajo pri iskanju načinov, kako priti do uravnovešenega in gibanega delovnega trga. Tudi v tej zvezi bom same kot primer omenil ameriški delovni trg, ki ga označuje ustava periodičnih kolektivnih pogajanj in pogodb med predstavniki delaških organizacij in podjetij. Kjer so te pogode okvirne, se dopolnjujejo z osebnimi delovnimi pogodbami. V visokokvalificiranih stroškah znanstvenih, umetniških, tehničnih in organizatorskih talentov, kjer so osebne razlike velike, se delovni odnosi urejajo neposredno z osebnimi tržnimi menjavami ali pogodbami. Živiljenjski minimum je na splošno zajamčen z zakoni o javnem skrbstvu in minimalnih mezdah ter z raznovrstnim socialnim zavarovanjem, ki pa se dopolnjuje z „obrobnimi ugodnostmi“ (fringe benefits), dogovorjenimi v kolektivnih ali osebnih pogodbah. V ameriški tradiciji pa igrajo veliko dopolnilno vlogo tudi

FINANČNA DISCIPLINA

Ako se bo nova gospodarska reforma v Jugoslaviji resno poslužila načela tržnih gospodarskih odnosov v domaćem okviru in preko meja ter na vseh področjih, vključno osebne storitve in osnovna sredstva, bo s tem napravljen glavni korak k izboljšanju splošne gospodarske smernosti in učinkovitosti. Pri tem pa ni pozabiti, da tak prenos gospodarskih odločitev in odnosov iz subjektivno-arbitrarnih, politično-samovoljnje administrativno-stroge denarno in fiskalno disciplini v objektivnosti tržnega soocenja in sodočevanja zahteva pluno. Uspeh tržnega gospodarstva to disciplino potrebuje in predpostavlja, ker je trg sam iz sebe ne more ne vstopavati ne ohraniti. To je predvsem način finančnega sistema, ki se mora v določanju celotnega obsega denarnega obiska ravnati izključno in neizprosno po zanesljivo prečakovanju praktičnih možnosti gospodarskega razmaha. Ce bi denarni obisk rasel počasnejce kot razvojne silnice gospodarske rasti, bi brez potrebe zadrževal napredok proizvodnje in zaposlitve; ce bi pa to gornjo mejo pre-

POGLED NAZAJ

Gornje razmišljjanje je bilo v glavnem napisano v začetku oktobra 1965, dva meseca po začetki reform. Sestavek je bil namejen in tudi poslan ljubljanskim NASIM RAZGLEDOM v času, ko so se trudili razumeti in pojasniti osnovno logiko nove reforme. Cesar je članek bil strogo nepotifičen in nepolemičen, izredno dobrohoten in nevsičljivo pojasevan, ga urednik ni objavil, niti ni potrdil, da ga je sploh prejel. Ko pa sedaj gledam nazaj na skorov dletveni razvoj reforme, odkar sem gornje misli prvič napisal, sem močno potrjen v svojem takratnem predvidevanju, da bi te misli mogle biti koristne za primerno nove gospodarske reforme v Jugoslaviji ali pa vsej v Sloveniji, če bi slovenska republika imela dejansko suverenost.

Osnovna hiba prvih dveh let reformnih prizadevanj je bila prav v tem, da osnovna logika reforme ljudstvu ni bila dosledno raz-

NAPAKE IN POMANJKLJIVOSTI

Namesto protiinflacijske denarne, kreditne in fiskalne politike še vedno poskušajo zadrževati nadaljnjo inflacijo s podaljševanjem zamrznenih cen. S tem pa hromijo tržno jedro gospodarske reforme. Tu preosnova in sprostitev bančnega sistema za kar najbolj donosno pretakanje osebnih in podjetni-

loženja. Zato so ljudje ostali ne lo skepsični (zadari neuspeha prejšnjih reform), temveč tudi dejansko zmedeni (za kaj pravzaprav gre?). Pa tudi politični arhitekti reforme, se zdi, da sami niso razumeli logičnega zavaranja je v globokem deficitu. Financiranje šolstva je v zmedri. Razen izboljšanja kmetijskih cen in nekaj olajšav za izvajanje reforme. V prvo vrsto teh je štetni, da vodniki reforme niso doumeli nujnosti, da čimprej vstopavijo finančne predpogoje za uspeh reforme. Predolgo so odlagali uravnavanje denarnega obiska v skladu z dejanskimi prizvajalnimi in menjalnimi možnostmi reformiranega gospodarstva. Dočim so nekaterim podjetjem pričeli ustavljati tudi upravičene kredite, pa inflacijsko kreditiranje oblastvenih izdatkov in političnih investicij, predvsem zveznih, ni bilo ustavljeno. Tudi s previdnem predvzemom osnovnih sredstev v skladu z višanimi cenami ne bi smeli čakati do konca 1966.

Še gospodarsko upravičene investicije zategujejo, politične investicije pa nadaljujejo. Istočasno pa zavlačujejo možnosti za mednarodno udeležbo na gospodarskih investicijah ki bi bila najbolj potrebna za hitrejši uspehi reforme. Nadaljevanje centralizirane davčne politike revol-

"SLOVENSKA BRŽAVA"

NOVICE IN GOVORICE IZ SLOVENIJE

V Zvezki kom. Slovenije obstaja več idejnih skupin, ki se ločijo po svojih odnosih do reforme, do slovenstva, do slovenske neodvisnosti in do gospodarske reforme. Poznavalc razmer ugotavlja vsaj tri skupine. Dejstvo je, da gre skozi partijo v Sloveniji oster politični razkol glede odnosa do slovenske neodvisnosti. Lahko se reče, da je večina partizskega članstva načrtona tej politični ideji, nekateri so celo navdušeni zanj, ker ne morejo razumeti, zakaj naj bi bil „jugoslovanski“, ne pa „slovenski socializem“, ki bi gotovo bolje funkcijiral. So pa tudi taki partizci, zlasti med izrazitim korigiranjem v politično nesposobnimi ljudmi, ki so proti tej ideji. Ne toliko iz političnih razlogov, pot pa zaradi tega, ker se boje vsake spremembe, ki bi jih mogla odrušiti od korita.

To so ljudje, ki se jasno in podavestno zavedajo svoje sposobnosti in menijo (po pravici), da jih noben drug, posebno ne bolj demokratičen in pravneje sistem, ne bo več dopustil na tako visoke položaje. Jasno, da so prav ti nesposobni danes že najbolj začrneli nasproti ideje neodvisnosti v demokratične slovenske države.

Govori se, da je Edvard Kardelj prišel na vrsto za „rotacijo“ in da se vrača v Ljubljano. V Ljubljani pa se ga naravnost bojijo. Ta človek si ni znal pridobiti prijateljev in je splošno nepriljubljen. Menijo, da bo njegova navzočnost v Ljubljani moreče vplivala na kulturno življenje. Baje namerava postati profesor na visoki (partizski) šoli za politične vedje v Ljubljani. Govori se, da nagonjava Josipa Vidmarja, da bi skupno obudila k življenju nekdanjo Vidmarjevo revijo „Kritika“, toda, da se Vidmar pomislja in da ne misli pristati na to. Pri mladi intelektualni generaciji je menda Kardelj zasovražen prav tako kot Ranković.

Po vsej Sloveniji so se znašle šole in kulturne ter prosvetne organizacije, ki so se poslužile načela tržnih gospodarskih odnosov v domaćem okviru in preko meja ter na vseh področjih, vključno osebne storitve in osnovna sredstva, bo s tem napravljen glavni korak k izboljšanju splošne gospodarske smernosti in učinkovitosti. Pri tem pa ni pozabiti, da tak prenos gospodarskih odločitev in odnosov iz subjektivno-arbitrarnih, politično-samovoljnje administrativno-stroge denarno in fiskalno disciplini v objektivnosti tržnega soocenja in sodočevanja zahteva pluno. Uspeh tržnega gospodarstva to disciplino potrebuje in predpostavlja, ker je trg sam iz sebe ne more ne vstopavati ne ohraniti. To je predvsem način finančnega sistema, ki se mora v določanju celotnega obsega denarnega obiska ravnati izključno in neizprosno po zanesljivo prečakovanju praktičnih možnosti gospodarskega razmaha. Ce bi denarni obisk rasel počasnejce kot razvojne silnice gospodarske rasti, bi brez potrebe zadrževal napredok proizvodnje in zaposlitve; ce bi pa to gornjo mejo pre-

plavljalo, bi pa omogočal valovne nadaljnje inflacije.

Poleg zahtevanega uravnavanja denarnega obiska pa so potreben finančni pogoji gospodarsko-razvojne učinkovitosti v posebni meri odvisni tudi od finančne politike družbeno-političnih skupnosti. V tržno uravnavanem gospodarstvu morajo leti upravljati zadovoljevanje skupnostnih potreb in želja v okviru tržnega razdeljevanja. Baje namerava postati profesor na visoki (partizski) šoli za politične vedje v Ljubljani. Govori se, da nagonjava Josipa Vidmarja, da bi skupno obudila k življenju nekdanjo Vidmarjevo revijo „Kritika“, toda, da se Vidmar pomislja in da ne misli pristati na to. Pri mladi intelektualni generaciji je menda Kardelj zasovražen prav tako kot Ranković.

Ljudje ubigajo, zakaj se rto ni poklonil posmrtnim ostankom Borisa Kraigherja, niti udelenil njegovega pogreba, in to za človekom, ki bi naj postal predsednik zvezne vlade! Prav tako je ljudem zelo sumljivo, zakaj se Tito ni udelenil šestega plenuma Centralnega komiteja ZKJ 10. januarja, ki je zasedal — po poročilu Tanjuga — „po najživajnem obdobju našega političnega življenja po vojni“. V uradnem poročilu o plenumu je bilo rečeno le: „Predsednik Tito plenumu ne prisostvuje zato, ker je na počitku.“ Toda javnost ni bila nič obveščena, da bi Tito tiste dni takratni predsednik ne prisostvuje, da bo njegova navzočnost v Ljubljani moreče vplivala na kulturno življenje. Baje namerava postati profesor na visoki (partizski) šoli za politične vedje v Ljubljani. Govori se, da nagonjava Josipa Vidmarja, da bi skupno obudila k življenju nekdanjo Vidmarjevo revijo „Kritika“, toda, da se Vidmar pomislja in da ne misli pristati na to. Pri mladi intelektualni generaciji je menda Kardelj zasovražen prav tako kot Ranković.

Poleg zahtevanega uravnavanja denarnega obiska pa so potreben finančni pogoji gospodarsko-razvojne učinkovitosti v posebni meri odvisni tudi od finančne politike družbeno-političnih skupnosti. V tržno uravnavanem gospodarstvu morajo leti upravljati zadovoljevanje skupnostnih potreb in želja v okviru tržnega razdeljevanja. Baje namerava postati profesor na visoki (partizski) šoli za politične vedje v Ljubljani. Govori se, da nagonjava Josipa Vidmarja, da bi skupno obudila k življenju nekdanjo Vidmarjevo revijo „Kritika“, toda, da se Vidmar pomislja in da ne misli pristati na to. Pri mladi intelektualni generaciji je menda Kardelj zasovražen prav tako kot Ranković.

Ljudje ubigajo, zakaj se rto ni poklonil posmrtnim ostankom Borisa Kraigherja, niti udelenil njegovega pogreba, in to za človekom, ki bi naj postal predsednik zvezne vlade! Prav tako je ljudem zelo sumljivo, zakaj se Tito ni udelenil šestega plenuma Centralnega komiteja ZKJ 10. januarja, ki je zasedal — po poročilu Tanjuga — „po najživajnem obdobju našega političnega življenja po vojni“. V uradnem poročilu o plenumu je bilo rečeno le: „Predsednik Tito plenumu ne prisostvuje zato, ker je na počitku.“ Toda javnost ni bila nič obveščena, da bi Tito tiste dni takratni predsednik ne prisostvuje, da bo njegova navzočnost v Ljubljani moreče vplivala na kulturno življenje. Baje namerava postati profesor na visoki (partizski) šoli za politične vedje v Ljubljani. Govori se, da nagonjava Josipa Vidmarja, da bi skupno obudila k življenju nekdanjo Vidmarjevo revijo „Kritika“, toda, da se Vidmar pomislja in da ne misli pristati na to. Pri mladi intelektualni generaciji je menda Kardelj zasovražen prav tako kot Ranković.

Poleg zahtevanega uravnavanja denarnega obiska pa so potreben finančni pogoji gospodarsko-razvojne učinkovitosti v posebni meri odvisni tudi od finančne politike družbeno-političnih skupnosti. V tržno uravnavanem gospodarstvu morajo leti upravljati zadovoljevanje skupnostnih potreb in želja v okviru tržnega razdeljevanja. Baje namerava postati profesor na visoki (partizski) šoli za politične vedje v Ljubljani. Govori se, da nagonjava Josipa Vidmarja, da bi skupno obudila k življenju nekdanjo Vidmarjevo revijo „Kritika“, toda, da se Vidmar pomislja in da ne misli pristati na to. Pri mladi intelektualni generaciji je menda Kardelj zasovražen prav tako kot Ranković.

Ljudje ubigajo, zakaj se rto ni poklonil posmrtnim ostankom Borisa Kraigherja, niti udelenil njegovega pogreba, in to za človekom, ki bi naj postal predsednik zvezne vlade! Prav tako je ljudem zelo sumljivo, zakaj se Tito ni udelenil šestega plenuma Centralnega komiteja ZKJ 10. januarja, ki je zasedal — po poročilu Tanjuga — „po najživajnem obdobju našega političnega življenja po vojni“. V uradnem poročilu o plenumu je bilo rečeno le: „Predsednik Tito plenumu ne prisostvuje zato, ker je na počitku.“ Toda javnost ni bila nič obveščena, da bi Tito tiste dni takratni predsednik ne prisostvuje, da bo njegova navzočnost v Ljubljani moreče vplivala na kulturno življenje. Baje namerava postati profesor na visoki (partizski) šoli za politične vedje v Ljubljani. Govori se, da nagonjava Josipa Vidmarja, da bi skupno obudila k življenju nekdanjo Vidmarjevo revijo „Kritika“, toda, da se Vidmar pomislja in da ne misli pristati na to. Pri mladi intelektualni generaciji je menda Kardelj zasovražen prav tako kot Ranković.

Ljudje ubigajo, zakaj se rto ni poklonil posmrtnim ostankom Borisa Kraigherja, niti udelenil njegovega pogreba, in to za človekom, ki bi naj postal predsednik zvezne vlade! Prav tako je ljudem zelo sumljivo, zakaj se Tito ni udelenil šestega plenuma Centralnega komiteja ZKJ 10. januarja, ki je zasedal — po poročilu Tan

MED SLOVENCI

Vsem udeležencem nagradnega tekmovanja sporočamo:

1. Naslov za izbiro spisa so
1. Kaj mi pomeni slovenski jezik ob 100-letnici Kanade.
2. Kaj mi iz kanadske zgodovine največ pomeni.
3. Kaj mi iz slovenske zgodovine največ pomeni.

(Lahko pošljete vse 3 spise!)

2. Nagrade so:

- I. \$20.—, knjiga "This is Slovenia" in zbirka drugih knjig
- II. \$15.—, knjiga "This is Slovenia" in zbirka drugih knjig
- III. \$ 5.—, knjiga "This is Slovenia" in zbirka drugih knjig
- V. \$ 5.—, knjiga "This is Slovenia" in zbirka drugih knjig
- VII. Knjiga "This is Slovenia" in druge.

In—I. Posebna denarna nagrada slovenske šole pri Mariji Pomagaj v Torontu, ki bo pododeljena za najboljši spis učenca te šole.

II. Nagrada "Presenečenje" za najboljši spis štev. 1. Spisi morajo biti v rokah ocenjevalne komisije do 31. marca 1967.

Vsi udeleženci tekmovanja moraju spisu priložiti list, na katerem mora biti (tiskajte):

1. Ime in priimek tekmovalec
2. Starost: ..... 3. Rojen: ..... 4. Kraj rojstva: .....
6. Telefon: ..... 7. Hodim v šolo: ..... 8. Razred: .....
9. Hodim v slovensko šolo: ..... 10. Katero leto: .....
11. Učim se slovenščine doma: da ali ne 12. kdo me uči: .....

Na istem listu naj bo tudi izjava učitelja ali osebe, ki teče slovenščine, da je predloženi spis (nepo praviljen) res svoje lastno delo. To izjava mora podpisati oseba, ki napiše izjavno.

Spisov ne vracamo in so last uredništva "S.D." Uredništvo si pridružuje pravico možnosti sprememb nagrad, če poslani spisi ne bodo odgovarjali naslovom.

Vse spise pošljite na:

Uredništvo "Slovenske Države"

(Nagradno tekmovanje)

646 Euclid Ave., Toronto, Ontario, Canada

Toronto

• Plečnikova proslava.

— V nedeljo, 12. februarja smo se Slovenci v Torontu posvetili spominu pok. arhitekta Jožeta Plečnika. Dvorana Marije Pomagaj je bila spremenjena v razstavnišče Plečnikovih fotografij skic in načrtov, spominskih podob, izdelanih del v lesu in ko vini, fotografij cerkva in kelihov, predmetov osebne zapuščine itd. Ljudstvu, ki je v lepem številu obiskovalo razstavo skoz ves dan, je bilo postreženo z zajtrkom in kisilom ter popoldanskim prigrizkom.

Ob pol 5 popoldne se je zbralo k proslavi toliko naših rojakov iz vseh delov Toronta in Hamilitona, da je bila dvorana v celoti zasedena in deloma tudi galerija. V prvi točki programa je učitelj slovenske šole, g. Frank Pajk razložil namen prireditve in poučil pomen prirejanja razstav in obhajanja jubilejev. Nato je imel g. Vilko Čekuta, učitelj iste šole, daljše predavanja o Plečnikovem življenju in delu. Prikazal ni Plečnika le kot velikega ustvarjaleca slovenske sodobne arhitekture in umetnosti, temveč tudi njegovo plemenite srečo in predanost Bogu. V tretji točki je ravnatelj slovenske šole Marije Pomagaj, g. Tone Zrnec, približal občinstvu veličino Plečnikovega duha, ko je pokazal nekatere najnovejše Plečnikove delo v 130 barvastih sklopitičnih slikah.

Plečnikova razstava pri Mariji Pomagaj je dosegla vzvišene namente: počastni spomin Jožeta Plečnika ob 10. obletnici njegove smrti, nam v emigraciji znova približati lik velikega mojstra in slovenski mladini predstaviti velenika našega naroda.

• Krst pri Savici.

— V dvanajsti sezoni svojega delovanja v Tórantu se nam je Slovensko gledališče 19. februarja, predstavilo z vprizoritvijo igre Zorka Simčiča Krst pri Savici. Igra Krst pri Savici je prvi uresničeni del programa, ki ga Slovenci v Torontu pripravljamo letos za proslavitev 1200 letnice pokriščanja Slovencev.

Simčičovo dramsko delo zahaja precejšnje število igralcev, med katerimi morajo biti mnogi večji petja in raja. G. Vilko Čekuta leto za letom obnavlja z želeno voljo in plemenito pozitivnočnostjo svojo igralsko družino. Naše iskreno priznanje za služi zlasti ob vprizoritvi Krsta pri Savici.

Z ozirom na udeležbo občinstva je Krst dosegel brez dvornega rekorda. Prirastek gledalcev je bil pohvale vreden. Čudno bi res bilo, ako bi Slovenci ob takih pomembnih dogodkih in jubilejih ostali brezbržni in brezčutni. Upamo, da bo Krst pri Savici ob svoji ponovni vprizoritvi v newtorontski dvorani, v nedeljo 19. marca, doživel prav tako lep

V. M.

• Chicago

• Sneg ... Vse načrte je prevrzel. Ni bil naročen pa je prišel tako nenadno, da si niti vremenslovec niso bili na jasnen.

V teku enega tedna ga je naspalo okrog 38 palcev. Lepa mera. Bil je kaos, ki je ohromel vse promet v Chicagu. Vse prireditve so morale odpasti. Tudi SNZ dne 28. januarja. Ko smo mislili, da je vse pri koncu, in je bil napovedan po p. Odilu Hanjšek sam Martin Krpan v Chicago ga nedeljo 5. februarja, po glej spaka, kosmata kapa, kar na lepem smo dobili nad 7 palcev novega snega. Martin Krpan se ni ustrasil samega dunajskoga cesarja, niti Brdavska, klonil pa je pred snegom. Vse se je ustavilo. Bog pomagaj. Enkrat bo že bolje!

Saj bo kmalu Velika noč!

• Prošnja. Tajnik SNZ je radi slabega zdravila bil primoran podati ostavko na položaj tajnika. Ostal bo pa še vedno zastopnik

VESELO ALELUJO!
Mnogo uspeha in sreče
ter mnogo dobre
volje v podpori za naše glasilo
"Slovenska Država".

Združeni v delu za Slovensko
vsesnarodni cilj — SLOVENSKA
DRŽAVA — Vstajenju naproti!
Pozdravlja vse znance in
in prijatelje širom sveta:

Mirko Geratič
2737 W. 16th St.
Chicago, Ill. 60608

ciji "Hoffbrau House". Z orkestrom nastopajo kot pevci gospje Blanka Tonkli in Helena Gaser ter g. Emil Benegalija.

"Veseli Slovenci" se pripravlja
jo tudi za snemanje že druge
plošče slovenskih melodij in
popevk, ki jo bo zopet izdala družba "Roulette".

• Koncert tenorista Edija
Kenika.

V nedeljo popoldan 19. februarja je pel na samostojnem koncertu znani tenorist g. Edi Kenik. Pel je slovenske narodne pesmi in znanje operne arije. Ob klavirju ga je spremljala g. Firlinger, ki sedaj vodi zbor "Glasbene Matice". Prijatelji pevca Kenika so popolnoma na polnili dvorano Slovenskega narodnega doma na St. Clairju. Ostanite zvesti listu.

Slovenske Države za Chicago.

Ni mu več mogoče kogar osebno obiskati. Ko boste prejeli v krajem opomine za plačilo naročnine s priloženimi frankiranimi kuvertami, prosimo, odzovite se in poravnajte za nazaj in za tekoče leto. Za nazaj je bila naročnina \$3,00, za v bodoče pa je letno \$4,00. Prejeli boste takoj potrdilo o prejemu naročnine. Ostanite zvesti listu.

• Iz farnega življenja v letu 1966: Dohodkov \$85,724,92; izdatkov: \$77,185,53. Gotovine \$8,539,39. Dolga je bilo od plačanega \$14,300, ostane še \$14,500. Kistov je bilo 39, smrti 44, porok 12, graduirancev 32, proovbajancev 38, sv. obhajil 48 tisoč.

• Prva veleblagovnica v slovenski sosenski-National Food Stores med Hoyne in Leawitt str. je bila odprtih 14. februarja. Tea Co. je podrla vrst ohiš na Cermab Rd. in Wolcott Avenue. Kmalu bodo začeli graditi. Priperi so v skrbah, kako bo urejeno radi parkiranja. Obstaja namreč nevarnost za solarije. Farna šola stoji na drugi strani ceste.

• Novi tajnik SNZ je postal g. Lojze Gregorič. SNZ bo pripravila družabno prireditve kmalu po Veliki noči in pa piknik. Dine lounge licence under the liquor licence act. Postrežemo vam tudi z izbranimi vini iz Slovenije.

obisk in priznanje.

• Slomškovi dnevi. — Kot je bilo naznajeno so bili z obveznimi cerkevnimi dvoranah v Torontu Slomškovi dnevi: 24., 25. in 26. februarja. Slavje in prireditve je vodil g. Jože Varga, vicepredstavnik za Slomškovo zadevo, iz Clevelandu, U.S.A. Petek in sobota sta bila posvečena predvsem mladini. Pri vseh mašah v cerkvi M. Pomagaj je č. g. Varga v nedeljo pridal o Slomšku. V nedeljo popoldne je bila dvorani Marije Pomagaj zaključna prireditve. Udeležba je bila zelo lepa.

• Na Kramolčevi razstavi. — Prijeto sem bil presenečen, so sem obiskal njegov razstavo v "Picture Loan Society" na 3 Charles St. W. v Torontu, ki je bila od 11. do 23. februarja letos. Sam, ki še Kramolča nisem poznal za to strani, sem začutil povsem drugačno veličino umetnika, kot pa sem ga pozнал v olju. Omenim naj le nekaterje slike, ki so mi še posebno ugaiale. Najprej obe slike iz "Albionski hribi", ki dihata pravo življenje ter "Ribičeva koča", ki podaja mirnost umetnikovega pojanja. Po vsem drugačno pa sta bili dve slike "Lokvanji", ki sta bili tako pristni in živi, da si kar začutil tišino zaliva, kjer so rastli. Skoda le, da si razstava ni ogledala več Slovencev. Morda bi bilo prav, če bi umetnik pripravil isto ali slično razstavo kakšno nedeljski popoldan samo za naše ljudi.

• Cleveland

• Nastopi "Veselih Slovencev" na televiziji in radiu.

Orkester "Veseli Slovenci", ki ga vodi g. Dušan Maršič in prikaterem sodelujejo gospodje Marjan Tonkli, Emil Benegalija, Štefko Gaser in Dušan Žitnik, je v nedeljo popoldan 12. februarja zopet nastopal na programu "Polka Varieties" televizijske postaje WEWS (Chanel 5). Z orkestrom je nastopal kot pesnik tudi tenorist ing. Franček Gorenšek, pevovodja pevskega zboru "Korotan".

Glasbo "Veselih Slovencev" pa je s petkom 3. februarja začela oddajati tudi radijska postaja WXEN-FM in sicer vsak petek zvečer med poldesetom in deseturo, ko igra orkester v restavraciji "Muškatni Silvanec".

• MUŠKATNI SILVANECK SONČNIH POBOČIJ — SLOVENSKIH GORIC — Imported by Ontario Liquor Control Board

NA SVETOVNI RAZSTAVI V PARIZU JE UGAJAL, ZAKAJ NEBI VAM!

ZA VELIKO NOC,
ZA PORKE IN BANKETE TER
VSE DRUGE PRILIKE

"MUŠKATNI SILVANECK"

S SONČNIH POBOČIJ —
SLOVENSKIH GORIC —

Imported by Ontario Liquor Control Board

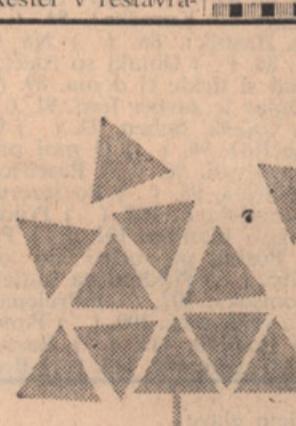
VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VAM ŽELI

SLOVENSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA

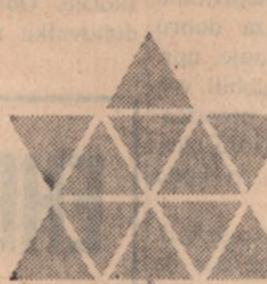
Janeza E. Kreka v Toronatu

646 EUCLID AVE. TORONTO 4 Tel. LE. 2-4746

Slovenci! Hranite in sposojujte si denar v domači, slovenski denarni ustanovi.

Kaj vam
pomeni
stoletnica?

Kaj
pripravljate za
stoletnico?

Naslov:

ANTONY AMBROŽIČ
Barrister, Notary Public
861 College St., Toronto, Ont.
Telefon: LE. 1-0715

1967. Je to leto, ko naj se vsi kanadčani zamislijo o Kanadi. Pogledaj naj nazaj kako daleč je ta narod že prišel od prvih težkih in grobličnih začetkov. Pomislijo naj o Kanadi kot jo poznajo danes: svobodno, polno razvoja in brez meja, rasti v bodočnosti.

Za slavljenje je več načrtov v teku. Konferencijska karavana bo prinesla Kanado milijonom na podeželju kakor tudi drobcem, ki žive na obrobju civilizacije. Karavana razvija barvno slikovito zgodbino o Kanadi: od zgodnjih početkov pa prav do danes. Slavje kanade prinese kanadčanom največje možnosti razvedrila: od

glazbe "zapada" do opere, operet in dram. Dve grupe 300 vojakov bosta potovali širom Kanade ter bosta pokazali veličastno in vspodobudno "Military Tattoo" siliko 300 let kanadskih vojaške zgodovine!

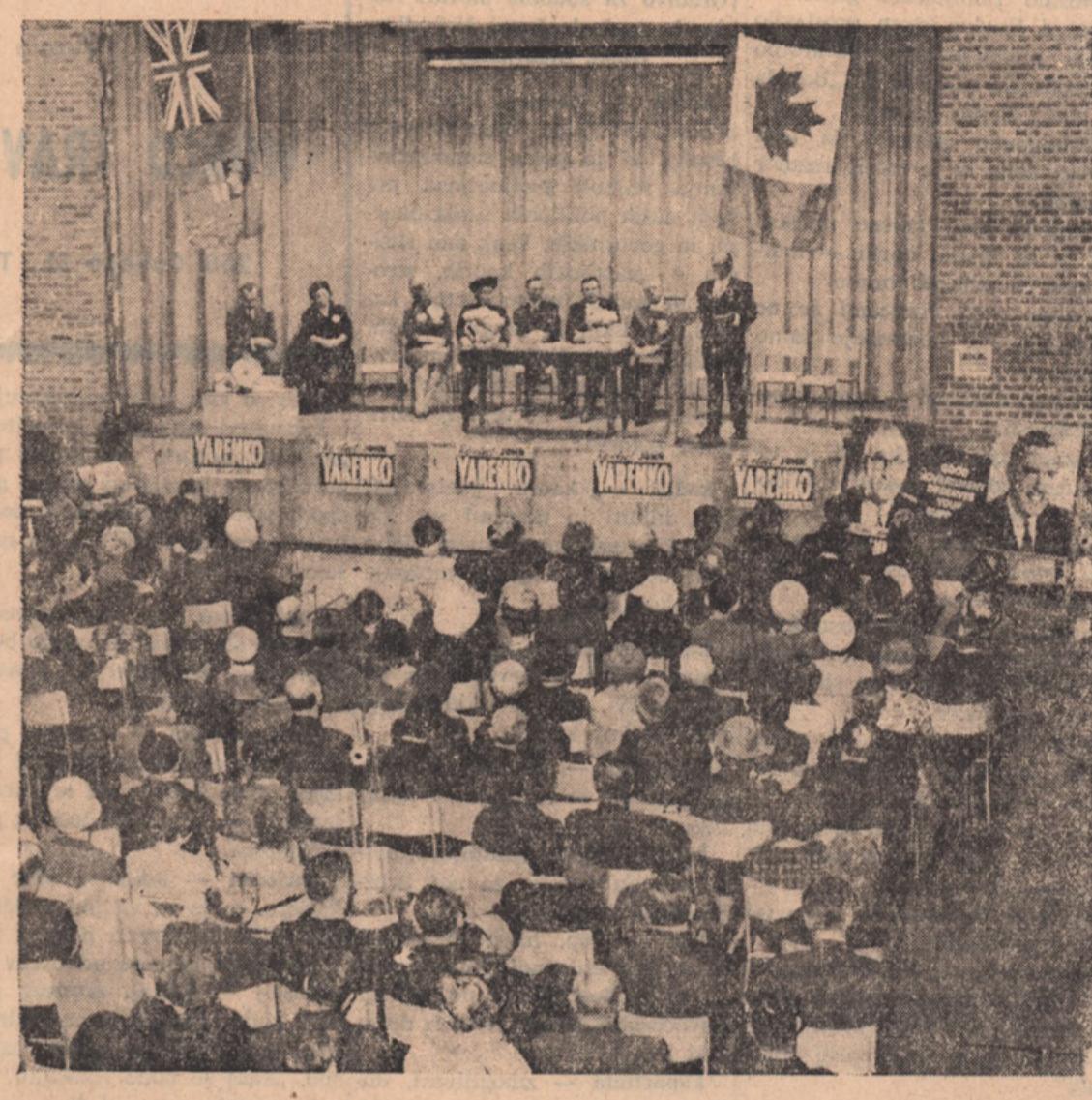
To so le trije izmed stotih dogodkov, ki so v načrtu za pravljitev stoletnici v tem letu. A kaj pripravljate VI za stoletnico? Kaj je vaš lastni načrt? Mnogi pleskajo svoje domove, drugi so izobesili kanadsko zastavo, zasadili javorovo drevo, izobesili preproge stoletnice, ali pa čitaljo o kanadski zgodovini. Kaj boste storili vse in vazno, kako velik ali

kako majhen je vaš načrt. Važno je, da ste se zamislili o svoji domovini in da mislite o tem, kaj vam pomeni in da ste storili korake za vaš lasten 100-letniški načrt.

Zvezni in pokrajinski načrti bodo pravljoti veličastni in razkošni. Toda za vsakega izmed nas bo le najlepši in najbolj razburljiv ter nam bo največ pomenil tisti, ki ga bomo mi sami ustvarili.

Kaj vam pomeni stoletnica? Kaj pripravljate za stoletnico?

The Centennial Commission Ottawa, Canada.

G. John Yaremko ontarijski minister za socialno skrbstvo je bil v Bellwoods okrožju 13. II. 1967. ponovno imenovan za kandidata ontarijske conservativno-progresivne stranke za prihodnje pokrajinske volitve v ontarijski parlament. Sliko ga kaže ob času njegovega zahvalnega govorja. Prikazal je nove socialne urde Ontarijske viale.

RIM

ITALIJA

HOTEL 'BLED'

Via S. Crece in Gerusalemme 40
ROMA — (Tel. 777-102)

Rojaki ali potujete v Rim? Sprejem na letališču ali železnicu, ogled Rima, prenocišče, domača hrana itd. Vse te skrbijo bodo odveč če se boste obrnili na: Vinko A. LEVSTIK - lastnik

OBRNITE SE Z ZAUPENJEM
V VSEH NEPREMICINSKIH,
DRUZINSKIH

IN PRAVNIH ZADEVAH NA:

728 Bathurst St., Room 4,

Beseda ni konj

Mostno ljubljansko gledališče je pred Novim letom proslavilo svojo polnajstletnico s krstno vprizorištvo nove satire „Beseda ni konj“ Zarka Petana.

Objavljamo odlomek iz tega novega dela, ki je zrcalo razmer in dobe:

„Poznam tudi takšne marksiste, ki so Marxa obrili — marksizmu pa prilepili brado.

Pisanje med vrsticami se ne spleta — ker honorirajo samo vrstice.

Mi smo dōsledni — samo v nedostnosti.

Poznal sem človeka, ki je tako časa odpiral diskusije — dokler ga niso zaprli.

Vedno se jezin, če mi kdo nariše lepo bodočnost — v abstraktnem slogu.

Nekoč je dobival za abstraktne slike konkreten denar — danes pa dobiva za konkretno sliko abstraktne pohvale.

Poznal sem človeka, ki je uspešno spremenil subjektivne načine — v objektivne težave.

Da mu ne bi očitali ideoloških odgovorov — je sleherni dan vadil vladnostne priklone.

Pošlanec je človek — ki ga vsi nekam poslajo.

Je že res, da bo država slej ko prej izumrla — ampak zato se ne smemo na vse kriplje prizadevati, da bi jo čimprej pokopali.

Slovenci imamo zelo razvit smisel za humor; radi se smejejo — drugim.

Težko je satire pisati — a še veliko teže jih je podpisati.

AKTUALNI PRAVOPIS

(Gradivo za sodobni slovar. Nabiha in zapisuje Janez Nebodigra treba, Ljubljana)

Kader — skupek ljudi iste branže ali „gliba v kup Štriba“; beseda, ki je poleg samoupravljanja najbolj priljubljena pri vseh naših političnih funkcionarjih in govornikih. Vsak dan slišimo o „partijskih kadrih, strokovnih kadrih, univerzitetnih kadrih, gasilskih in drugih kadrih, o kadrovski politiki, o demokratizaciji kadrovske politike“, v resnici pa nihče ne ve, kaj kader sploh pomeni;

kaditi — kaditi, proizvajati dim, hliniti in udinjati se; kaditi komunistom pomeni željo priti do družbenega premoženja in položajev

kafra — kafra; metoda delovanja OZNE v prvih letih po osvoboditvi, ko so ljudje izginili „kakor kafre“

kampeljc — majhen glavnik, tudi človek, ki se znajde v naših zakonih

kaos — zmeda, zmežjava, najpopolnejša oznaka za naš družbeno-politični sistem

kap — kap, hitra in gvišna smrt; pomeni tudi večjo nesrečo npr. Slovenci so po zaslugu Osvobodilne fronte prišli iz dežja pod kap

kapaciteta — zmogljivost, duševna in telesna zmožnost, priznan strokovnjak Pojem se je udomačil zlasti na področjih družbeno-gospodarskega sektorja Tako govorimo o kapaciteti

strojev, o kapaciteti kokošjereje, o kapaciteti turizma, o kapaciteti gasilskih motrov, itd. Kadar pa govorimo o kapaciteti našega gospodarstva ali o kapaciteti naših kadrov, mislimo pri tem na revščino

kapitalizem — naš največji razredni sovražnik, ki vedno bolj napreduje, kapitalist je človek, ki umno gospodari

karakteristika — označba, pisarna ocena, tudi podatki, ki jih tajno zbirajo UDBA; od te karakteristike je odvisna bodočnost posameznika

karierist — kdor se žene za kariero, to je za višjimi stolčki;

po padcu Rankoviča pomeni karierist grda dejana udbovcev

kašelj — kašelj, nezdrav pojav; kadar poslušamo naše družbene funkcionarje, komaj čakamo, „kdaj se bodo izkašljali“

katastrofa — posledica partijskih akcij med vojno; in končni rezultat narodno-osvobodilne vojne

(Nadaljevanje spodaj)

Veselo Alelujo želi

WORLD TRAVEL SERVICE LTD.

258 College St., Toronto, Ont. 922-4161

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI

ANTON'S MEAT MARKET

ANTON BAVDEK

PRVA SLOVENSKA MESARIJA V TORONTU

Imamo vedno sveže meso, okusno prekajeno meso in klobase. Posebnost: „nadevani želodci“ Ce pripravljate gostje, bankete ali slično, se priporočamo.

Na zalogi bučno olje in Radenska slatina. Dostavljamo na dom brezplačno. Po zelo ugodnih cenah vam napolnimo hladilnike. 633 VAUGHAN RD. na vogalu Oakwooda TEL. 783-0423 in 783-0312

LETOS BO IZSEL

TRETIJ DEL SLOVENSKE PESMARICE

Mohorjeva družba v Celju je naznanila za leto 1967 izid tretjega dela Slovenske pesmarice (Moh. koledar 1967, str. 158). Prvi del te pesmarice je izsel 1963, in drugi del 1964. leta. Sedaj je na vrsti tretji del, če je komu naša narodna pesem pri sreči, je brez dvoma nam, ki živimo daleč od domovine. Slovenci po vseh kontinentih so željno splošno po tej pesmarici.

Pesmarico sestavlja prot. Luka Kramolc in skladatelj Matija Tomec; za delo, ki ga vršita, smo njima hvaljeni.

Prof. Luka Kramolc se je s posebnim dopisom obrnil na povedovanje in ljubitelje narodne pesmi v domovini. Pismo je prošnja za sodelovanje in nasveti pri sestavljanju tretjega dela. Prepravili smo, da bo željil obči sestavljalcem ustreljati tudi morskično izmed Slovencev v Zamejstvu. Zato objavljamo pismo in predvideni seznam z celoti. Interesent naj se z nasveti in opombami glede tretjega dela čornejšo naravnost na prof. Kramolca, katerega naslov je tu spodaj.

Prof. Luka Kramolc
Ulica Martina Krpana, blok 17
Siska, Ljubljana
Slovenija, Jugoslavija

Ljubljana, 20. decembra 1966.

SEZNAM SLOVENSKIH NARODNIH PESMI

V seznamu pesmi je poleg tekočih številke in naslova pesmi izrazen prostor za sporocilo Vašega mnenja.

Pri pesmih, ki naj se po Vasem nasvetu objavijo, napravite plus (+). Nasprotno pri pesmih, ki jih smatrate za neprimerno, napravite minus (-).

Pri pesmih pa, ki Vam niso znane, ali pa te v domovini o njih primernosti postavite vprašaj (?).

Ako pa kako zelo primerno pesem v seznamu pogrešate, jo napišite in sporocite natančnejše podatke.

Za skorajnji odgovor se priporočata uredniki pesmarice

L. Kramolc in Matija Tomec.

Ljubljana, 20. decembra 1966.

1. ( ) Adijo, pa združava ostani. 2. ( ) Al' me boš kaj rada mela.

3. ( ) Angelček moi, pridi nočoj (otroska). 4. ( ) Barčica po morju plava, 5. ( ) Bog je ustvaril zemljico. 6. ( ) Bom šel na morje, 7. ( ) Beztreč, učemo cigani gredo (otroska). 8. ( ) Ceri, beri rožmarin zeleni (Benečija). 9. ( ) Ce student na rajgo gre. 10. ( ) Cej so tiste stezice (Koroška). 11. ( ) Čez tri gore, cez tri vode. 12. ( ) Čuk je oženil, 13. ( ) Dekle je po vodo sla.

14. ( ) Dekle na vrsti zelenem sedi. 15. ( ) Dekle je po vodo sla.

16. ( ) Delaj, delaj, dekle puseč. 17. ( ) Delajmo, delajmo zlata

coleša (otroska). 18. ( ) Doli v kraju sama zase. 19. ( ) Ena ptička priletela. 20. ( ) En hribček bom kupil, bom trte sadil

(Slovenski), 21. ( ) En starček je živec (napev in besedilo zložil Jurij Slavšek), 22. ( ) Ena rožo ljudim, 23. ( ) Ena kupica zrelga flajščanca, 24. ( ) Fantje po polj gredo. 25. ( ) Fantje se zbirajo.

26. ( ) Gaudeamus igitur (prevedel Ant. Sovre). 27. ( ) Glej, glej

za mimo gre. 28. ( ) Gozdček je že zelen. 29. ( ) Hladna jesen je prihaja. 30. ( ) Hribčki ponizajo se. 31. ( ) Imam tri ljubice (Koroška), 32. ( ) Izidor ovčice pasel. 33. ( ) Jager gre na jago.

34. ( ) Jager pa jaga. 35. ( ) Jaz pa pojdem na Gorenjsko. 36. ( ) Jaz sem si pa nekaj zmisli. 37. ( ) Jaz pa grem na zeleno travno (otroska). 38. ( ) Jaz pa vrtec bom kopala. 39. ( ) Jaz sem (otroska). 40. ( ) Je bela cesta uglašena. 41. ( ) Je pa davi slaneca palca. 42. ( ) Kadar boš na rajgo šel. 43. ( ) Kaj pa dekli tukaj delaš. 44. ( ) Kaj boš za mano hodil. 45. ( ) Kaj se ti fantiči v nevarnosti podajaš (besedilo Manca Komanova). 46. ( ) Kako bom ljubila. 47. ( ) Kak rib'cam dobro gre (Koroška). 48. ( ) Kam bova vandrala. 49. ( ) Kdor hoče furman biti. 50. ( ) Kie so mojo rozoje. 51. ( ) Kje so tiste stezice (glej: cej so tiste stezice — Koroška). 52. ( ) Kmetič veselo na svetu živi. 53. ( ) Ko sem k njej prisih. 54. ( ) Ko b' sodov ne bilo. 55. ( ) Ko dan se zaznavata (napev in besedilo zložil Blaž Potočnik). 56. ( ) Kol'kor kapijic, tol'ko let. 57. ( ) Ko ptičica na tuje gre. 58. ( ) Ko so fantiči proti vasi sli (ljudski napev, besedilo Ljudmila Poljanec). 59. ( ) Lani sem možila se. 60. ( ) Lepo je pomlad na svet. 61. ( ) Le sekaj, sekaj smrečico (otroska). 62. ( ) Lisička je prav zvita zver (otroska). 63. ( ) Ljuba si pomlad zelenia. 64. ( ) Luštno je vigrad (napev in besedilo zložil Franc Leder-Lesicjak — Koroška). 65. ( ) Ljubica moja, oj ki sošno hidila. 66. ( ) Matjolka boz' pozdravljala. 67. ( ) Marko skace po zeleni trati (Prlekjurje). 68. ( ) Mi smo lovcji zgodaj vstali. 69. ( ) Mi smo se skupaj zbrali (Koroška). 70. ( ) Mi se imamo radi. 71. ( ) Moj fantič je na Tirolskem vandral. 72. ( ) Moja dekla je še mlada. 73. ( ) Moj očka ima konjička dva. 74. ( ) Moj očka so mi rekli, oženit se moj sin. 75. ( ) Na Gorenjskem je hlemno. 76. ( ) Na planincu luštno biti. 77. ( ) Na planincu sončec sije (otroska). 78. ( ) Naš maček je ljubco imel. 79. ( ) Navzgor se širi rožmarin (ljudski napev, besedilo Vida Jeraj). 80. ( ) Ne bom se možila na visoke gore. 81. ( ) Nikdar ne bom pozabila oceta svojega. 82. ( ) Nikdar na svetu lepšega ni. 83. ( ) Nmag čez jizaro (napev in besedilo zložil Franc Treiber — Koroška). 84. ( ) Nesrečna zima mirazi me (uglavil Jos. Hašnik). 85. ( ) Na sred vasi en križ stoji (zapisal dr. Cigan). 86. ( ) Oblaki so rdeči. 87. ( ) Od Celj do Zalcu. 88. ( ) Od kdi se dekli ti doma. 89. ( ) Oja, oja, oj ti ljubica moja. 90. ( ) Oglar je zaver fant. 91. ( ) Oja, zmeraj vesel, vesel. 92. ( ) Oj ta vojaški boben. 93. ( ) O le mamka vi, vi (Orel — Slovenski Benečija). 94. ( ) O moj prelubji, dragi dom. 95. ( ) Po gozdu sem špirancila. 96. ( ) Pastircu bliz Triglave. 97. ( ) Po Koroškem po Kranjskem. 100. ( ) Podjem v Rute (Koroška). 101. ( ) Pod rožnatno planino. 102. ( ) Polž se je pa ženit sel (otroska). 103. ( ) Pozimi pa rožice ne oveto. 104. ( ) Po polju pa rožet cvetajo. 105. ( ) Pojdmo na Stajersko. 106. ( ) Preljubo veselje (A. M. Slomšek). 107. ( ) Prelepa je trnovska fara. 108. ( ) Po cesti gre en velik mož. 109. ( ) Pomlad se meni luštno zdi. 110. ( ) Prisla bo pomlad. 111. ( ) Raste mi, raste travca zelenia. 112. ( ) Rasti, rasti rožmarin. 113. ( ) Rože je na vrsti plela

klimati — s premikanjem glave mehanično izražati soglasje; pogoj za sprejem v komunistično partijo in kvalifikacija za kandidaturo pri naših volitvah

klofuta — zaušnica, neprijetno dejanje; tudi plačilo za dobro delo in pošteno prepričanje, npr. živiljenjsko klofuto so dobili vsi, ki so sli v partizane v prepričanju, da se bodo borili proti okupatorju in za resnično svobodo slovenskega naroda

kokodakati — kokodatki. Velikokrat slišimo: „Pri nas je včasih o mnogih starih veliko kokodakanja, le bolj malo jajc“ (Nedeljski dnevnik).

kočoš — kočoš, znan pojem, posebno zaradi uvoznih jajc. Drugače uporabljamo ta pojem na vse mogoče načine in v vseh mogočih smislih. Recimo: „Ker štedijo električno, hodijo že s kočoši spat“, itd. V gostačnah pa dobiš kočoši s petimi vratovi. (ND)

kol — kol. Pri nas zelo priljubljeno uporaba. Poleg zamenjave mnenj s kol je izredno priljubljena — kritika s kolom po glavi. Imamo pa nekatere občane, ki se držijo, kot da bi požrli koke. V zadnjem času pa jih je veliko, ki so obesili študij na kol. (ND)

(Nadaljevanje sledi)

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI

ANTON'S MEAT MARKET

ANTON BAVDEK

PRVA SLOVENSKA MESARIJA V TORONTU

Imamo vedno sveže meso, okusno prekajeno meso in klobase. Posebnost: „nadevani želodci“ Ce pripravljate gostje, bankete ali slično, se priporočamo.

Na zalogi bučno olje in Radenska slatina. Dostavljamo na dom brezplačno. Po zelo ugodnih cenah vam napolnimo hladilnike. 633 VAUGHAN RD. na vogalu Oakwooda TEL. 783-0423 in 783-0312

Veselo Alelujo želi

August Kollander Travel Bureau, Inc.

Airline and Steamship Ticket Office

Slovenian Auditorium Building

6419 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

<p